

Programa de cooperació tècnica per a la transformació global i el desenvolupament sostenible

La Llei 8/2023, de cooperació per a la transformació global, estableix que la cooperació per a la transformació global comprèn el conjunt d'actuacions i recursos que es posen a disposició de les persones, comunitats, entitats i institucions públiques que treballen amb els països del Sud per lluitar contra la pobresa en totes les seves manifestacions; reduir les desigualtats; promoure la justícia global; avançar cap a la realització efectiva dels drets humans; promoure un nou model de vida i benestar dins els límits sostenibles del planeta i construir a les Illes Balears una ciutadania global crítica, responsable i compromesa.

En l'article desè, la Llei 8/2023 reconeix la cooperació tècnica com un dels instruments de la cooperació per a la transformació global, i comprèn totes aquelles mesures destinades a enfortir i millorar les capacitats de les persones, les organitzacions i les institucions del Sud. Tenint en compte que la cooperació tècnica ha demostrat una gran eficiència i eficàcia per contribuir a l'enfortiment institucional i el desenvolupament de capacitats dels agents implicats, la CAIB ja tenia anteriorment una estratègia de cooperació tècnica que orienta la seva aplicació a l'administració autonòmica.¹

En aquest marc, la Universitat pot tenir un paper molt rellevant, ja que la creació, transferència i intercanvi de coneixements, per a tota la comunitat universitària i per a la societat en general, formen part de la seva funció i missió, amb la cooperació amb altres universitats, institucions i entitats sense ànim de lucre del Sud global. De conformitat amb això, el Vicerectorat de Planificació Estratègica, Internacionalització i Cooperació, a través de l'Oficina de Cooperació al Desenvolupament i Solidaritat (OCDS), pretén potenciar i donar impuls a aquest instrument a través del present programa.

Bases

Primera. Objectiu del programa

El programa de cooperació tècnica es dirigeix al col·lectiu de personal d'administració i serveis (PAS) i promou la realització d'accions concertades entre la UIB, agents de cooperació de les Illes Balears i institucions i entitats del Sud global que contribueixin a enfortir i millorar les capacitats de totes les parts, mitjançant l'intercanvi de coneixements, la transferència de tecnologia i/o el suport tècnic.

¹ <https://cooperant.org/estrategia-cooperacio-tecnica/>

Els objectius del programa són els següents:

- Promoure un intercanvi de coneixements entre el personal de la UIB i el de les institucions i entitats de països del Sud global que contribueixi a enfortir i millorar les capacitats institucionals, així com les de les persones implicades.
- Acostar la UIB a institucions i entitats dels països del Sud global per afavorir projectes futurs de cooperació en recerca i transferència del coneixement.
- Sensibilitzar el personal de la UIB envers els problemes globals vinculats al desenvolupament humà sostenible i afavorir un apropament a la realitat dels països del Sud global.
- Afavorir l'establiment d'aliances estratègiques amb altres agents i la implicació d'altres persones al si de la UIB, mitjançant la divulgació de les experiències de cooperació tècnica.

Les accions de cooperació tècnica es distingiran dels projectes de cooperació i recerca que promou l'OCDS pel seu caràcter més puntual, per tenir l'origen en una demanda externa a la universitat i per no estar necessàriament associades als programes o línies de recerca de la UIB.

Segona. Països, enfocaments transversals i prioritats estratègiques

El present programa promou la cooperació tècnica amb països del Sud global receptors d'ajuda oficial al desenvolupament (AOD), així com amb aquells amb els quals la UIB manté o ha mantingut relació en l'àmbit de la cooperació universitària al desenvolupament. També preveu la cooperació amb països en situació de crisi sobrevinguda.

S'aplicaran els enfocaments transversals que assenyalava la Llei 8/2023, de cooperació per a la transformació global, tal com s'hi descriuen:

- «Enfocament de drets humans. Les polítiques de cooperació es fonamentaran en la plena realització dels drets humans de totes les persones, d'acord amb la Declaració Universal de Drets Humans i amb els tractats internacionals i protocols facultatius de Drets Humans que li siguin d'aplicació, amb especial atenció als grups de població que són objecte de major discriminació, exclusió o marginació per raó del seu origen, sexe, orientació sexual o identitat de gènere, religió, opcions polítiques, estatus social, llengua i cultura, entre d'altres. En definitiva, la lluita per assolir la plena igualtat d'oportunitats. Aquest enfocament determina que tots els agents de la cooperació balear han de ser conscients i assumir el seu paper com a titulars de drets, d'obligacions i de responsabilitats.
- »Enfocament de lluita contra la pobresa i les seves causes. Es fomentarà, en els països i territoris empobrits, el desenvolupament humà sostenible mitjançant la lluita contra la pobresa i la desigualtat, en totes les seves dimensions i sense

deixar ningú enrere. Per lluitar contra la pobresa i afavorir la inclusió social, així com també l'eradicació dels desequilibris econòmics i socials entre els països empobrits i els més rics, s'afavorirà l'accés efectiu de les persones als béns i serveis per satisfer les necessitats humanes bàsiques; es milloraran les capacitats de les persones i les organitzacions en els països empobrits; i s'enfortiran l'estructura productiva i el teixit associatiu per afavorir-ne el desenvolupament sostenible i aconseguir, en un món interconnectat, una relació més igualitària amb els països més rics.

- »Enfocament feminista. Per avançar cap a una cooperació amb enfocament feminista s'ha d'interpel·lar el model de desenvolupament hegemònic actual que resulta un model capitalista i patriarcal, que impacta de manera especialment greu en la vida i els drets de les persones. Nodrint-se de diferents feminismes, com el feminisme decolonial i l'ecofeminisme, com també de l'ètica de les cures i les propostes de l'economia feminista, i en diàleg i aliança amb els moviments feministes, les polítiques de cooperació han de posar en el centre la sostenibilitat de la vida i l'empoderament de les dones i de les seves organitzacions, a la vegada que han de visibilitzar les desigualtats cap a les dones per generar transformacions profundes que derivin en societats més pacífiques, inclusives i sostenibles.
- »Sostenibilitat ecològica i resiliència del Sud. La crisi climàtica ens empeny a deixar enrere les visions economicistes del desenvolupament, que identifiquen aquest fet només amb el creixement econòmic. Aquest enfocament requereix un diàleg horitzontal constant i un aprenentatge a partir d'altres visions del planeta. També són fonamentals les aliances amb els moviments ecologistes i els agents del Sud.»

De forma general, s'han de prioritzar els àmbits en què la UIB presenta un nivell d'especialització, coneixements i experiència destacables, així com els àmbits de cooperació establerts pel Consell de Cooperació al Desenvolupament de les Illes Balears:

- Transició ecosocial
- Governança dels pobles
- Aliances per a l'enfortiment organitzacional

Tercera. Principis generals de les accions

El present programa assumeix els principis generals de l'Estratègia de cooperació tècnica del Govern de les Illes Balears, que totes les accions hauran d'atendre, i que són els següents:

- Desenvolupament de capacitats pròpies: l'objectiu principal de la cooperació tècnica ha de ser donar suport als processos nacionals de cada país soci per fomentar el desenvolupament de capacitats personals i organitzatives.

- Resposta a la demanda i les necessitats del Sud: les accions que es desenvolupin han d'estar basades en les necessitats i la demanda del soci del Sud. Per tant, es fa necessària l'apropiació per part dels socis, que han de liderar tot el procés.
- Adaptació a les necessitats de cada país i sector: cada actuació ha de tenir presents les necessitats específiques de cada país, comunitat i sector on ha d'intervenir (context polític, social, cultural, etc.).
- Alineament i harmonització de les accions: la cooperació tècnica s'ha d'alinear amb les estratègies locals de desenvolupament i coordinar-se amb la resta d'agents.

Quarta. Participants i requisits

El programa de cooperació tècnica s'ha de vehicular principalment mitjançant els agents de cooperació de les Illes Balears, de manera que permeti donar suport a la cooperació tècnica duta a terme amb les contraparts del Sud global següents:

- a) Les administracions dels territoris del Sud i les entitats instrumentals del seu sector públic.
- b) Entitats sense ànim de lucre del Sud.
- c) Excepcionalment, es pot donar suport a persones del Sud global no vinculades formalment a cap de les institucions o entitats relacionades anteriorment, si formen part d'un col·lectiu o moviment social compromès amb la transformació global o amb la defensa dels drets humans i del territori.

Per altra banda, en les accions de cooperació tècnica participarà el personal d'administració i serveis (PAS) amb una relació contractual, estatuària o funcional amb la UIB, que s'ha de mantenir mentre durin les accions, inclòs el període de justificació.

Cinquena. Procediment de sol·licitud

El procediment de sol·licitud consta de dues fases:

1. Sol·licitud a la UIB d'una acció de cooperació tècnica.
L'agent de cooperació de les Illes Balears, o directament l'entitat del Sud global que tingui interès a impulsar una acció de cooperació tècnica en la qual participi personal de la UIB, ha d'enviar a <ocds@uib.cat> una fitxa de descripció de l'acció de cooperació tècnica i seguir el model disponible a la web de l'OCDS, preferiblement en un termini de temps mínim de 45 dies abans de l'inici de les actuacions previstes.

2. Sol·licitud de participació per part del PAS de la UIB en una acció de cooperació tècnica.

Les persones del col·lectiu PAS de la UIB que tinguin interès a participar en una acció de cooperació tècnica han de fer una sol·licitud telemàtica i presentar mitjançant una [Sol·licitud General](#) la documentació següent:

- Sol·licitud degudament emplenada i signada, segons el model disponible a la web de l'OCDS.
- CV adaptat al perfil que es requereix per participar a l'acció.
- Altres documents específics, segons el perfil requerit, si escau.

Els terminis venen determinats per cada una de les accions publicades.

Sisena. Publicació de les accions de cooperació tècnica i terminis

Les accions de cooperació tècnica presentades pels agents de cooperació o directament per les entitats o institucions del Sud global, amb els seus requisits i condicions, així com les resolucions, es publicaran al [tauler electrònic oficial](#).

Per donar-los més publicitat, l'OCDS en pot fer difusió també a través de la pàgina web, les xarxes socials i els mitjans que es considerin oportuns.

El termini per presentar les accions de cooperació tècnica romandrà obert des de l'endemà de la publicació del present programa.

Setena. Criteris de valoració de les accions proposades i de les candidatures presentades

Per valorar les accions de cooperació tècnica presentades pels agents de cooperació de les Illes Balears o directament per les entitats o institucions del Sud global es tindran en compte els criteris següents:

- a) Relacions prèvies positives amb les institucions i/o entitats implicades.
- b) Elements clars de reciprocitat i intercanvi.
- c) Cofinançament de les accions previstes per part de les entitats, les institucions del Sud global o altres agents de cooperació.
- d) Incorporació dels enfocaments transversals de la Llei 8/2023 de Cooperació per a la transformació global.
- e) Cooperació en àmbits en què la UIB presenta un nivell d'especialització, coneixements i experiència destacables, o bé en àmbits prioritaris establerts pel Consell de Cooperació.

Per valorar les candidatures rebudes per cada acció de cooperació tècnica es tindran en compte els criteris següents:

- a) Idoneïtat del perfil per dur a terme les tasques proposades.
- b) Formació i/o experiència prèvia en cooperació al desenvolupament, voluntariat, participació ciutadana i/o activisme.
- c) Coneixement del país i/o regió on s'ha de desenvolupar l'acció.
- d) Disponibilitat i capacitat d'adaptació a les especificitats de l'acció.

Vuitena. *Avaluació de les candidatures presentades i publicació de la resolució*

L'equip tècnic de l'OCDS valorarà les candidatures presentades tenint en compte els criteris i els terminis establerts.

La resolució amb la candidatura seleccionada es publicarà al [tauler electrònic oficial](#).

El venciment del termini fixat sense que s'hagi dictat i notificat la resolució expressa faculta la persona interessada, en tots els casos, perquè entengui desestimada la sol·licitud.

Eventualment, en absència de candidatures adequades, l'oferta es pot declarar deserta.

Novena. *Acceptació de participació*

La persona seleccionada ha de comunicar a l'OCDS la seva acceptació expressa, segons el model proporcionat per l'OCDS, en el termini màxim de 10 dies des de l'endemà d'haver-se'n notificat l'aprovació, amb el compromís de rebre formació específica abans de la realització de l'acció, i ha de sol·licitar el permís per treballar a l'exterior a través d'UIBdigital, on consta el vistiplau de la persona responsable, cap de servei o àrea.

Desena. *Cofinançament*

De forma general, el finançament de les accions anirà a càrrec dels agents de cooperació de les Illes Balears implicats, les institucions o entitats del Sud global, i per altra banda, la UIB aportarà la dedicació del personal propi. En cas d'haver-hi fonts de finançament addicional, s'hauran d'aportar a l'acció de cooperació tècnica aprovada.

En tot cas, en la gestió i difusió de cada acció de cooperació tècnica s'hauran de fer servir els logotips de totes les parts implicades.

Onzena. *Obligacions de les parts*

Dels agents de cooperació i/o les institucions/entitats del Sud global:

- Cobrir les despeses de viatge, allotjament, visat, vacunes i trasllats, manutenció i qualsevol altra despesa ocasional relacionada amb l'estada, sempre que sigui possible.
- Comunicar immediatament qualsevol eventualitat que alteri o dificulti l'execució de l'acció o la planificació.
- Vetllar per la seguretat de les persones que participin en accions de cooperació tècnica.
- Oferir l'assessorament i l'acompanyament necessari per al desenvolupament de les funcions i l'adaptació a l'entorn de les persones que participin en l'acció.
- Proveir el material i equip tècnic necessari per dur a terme les tasques previstes, sempre que sigui possible.
- Incloure el logotip de la UIB en tot el material que es generi.
- Respondre l'enquesta de l'OCDS sobre l'acció de cooperació tècnica.

De la persona del col·lectiu del PAS que participa a l'acció de cooperació tècnica:

- Comptar amb el vistiplau de la persona responsable, cap de servei o àrea.
- Acreditar la formació en l'àmbit de la cooperació al desenvolupament abans d'iniciar l'estada (per exemple, part del [Curs d'Autoaprenentatge: Una anàlisi transversal en un món desigual](#)).
- Mantenir-se en contacte amb la institució o entitat del Sud global i l'OCDS per coordinar les accions a dur a terme abans, durant i després de l'acció.
- Activar l'assegurança internacional de la UIB.
- Acomplir el programa i les tasques acordades.
- Comunicar immediatament qualsevol eventualitat que alteri o dificulti l'execució de l'acció o la planificació.
- Actuar de manera respectuosa i diligent davant la institució o entitat del Sud global i la població local.
- Participar en accions de divulgació que permetin donar a conèixer a les tasques dutes a terme i les temàtiques tractades.
- Respondre l'enquesta de valoració de l'acció de cooperació tècnica.

Dotzena. Acceptació de les bases

En el moment de sol·licitar la participació en una acció de cooperació tècnica, la persona accepta en tots els termes les bases del programa.

La resolució d'aquest programa i tots els actes administratius que se'n derivin es poden impugnar en els casos i en la forma establerts per la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.

Palma, en la data de la signatura electrònica

El vicerector de Planificació Estratègica, Internacionalització i Cooperació,

Marc Nadal